

PENES D'AMOR PERDUDES – SHAKESPEARE

(Fragment)

REI

Que la fama, que tots persegueixen en vida,
visqui gravada a les tombes de bronze,
i en doni gràcia en la desgràcia de la mort,
quan, a despit del Temps, cormorà que devora
l'esforç d'aquest alè present, aconseguixi
l'honor que ha d'es mussar la seva falç d'acer,
i ens ha de fer els hereus del temps etern.
Així, doncs, braus conqueridors – perquè això sou
els que lluiteu contra els propis afectes
i l'exèrcit innúmer dels desitjos del món-,
el nostre edicte es mantindrà en vigor:
Navarra ha de deixar aquesta ample món meravellat.
La nostra cort serà una petita acadèmia,
tranquil·la i dedicada a la vida de l'art.
Vosaltres tres, Biron, Dumain i Longaville,
heu jurat que viureu amb mi durant tres anys,
com a companys d'estudi, que observareu els estatuts
escrits aquí, en aquest document.
Ja ho heu jurat; ara poseu-hi els noms:
que l'home que en violi la més petita part
enfonsi el seu honor amb la pròpia mà.
Si esteu armats per complir el que heu jurat,
signeu el jurament i, sobretot, compliu-lo.

LONGAVILLE

Hi estic resolt: només serà un dejuni de tres anys.
La ment farà banquets, per més que el cos dejuni.
Les panxes grasses tenen cervells prims,
i la menja exquisida engreixa els flancs,
però deixa l'enginy sense riquesa.

DUMAIN

Senyor estimat,
Dumain no viu pels plaers mundanals.
Tots els plaers grollers del món,
els deixa pels esclaus més baixos i grollers.
Per l'amor, pels diners i per la vanitat, sóc mort;
viuré nomïes per estimar la saviesa.

BIRON

Jo no puc fe res més que repetir el que heu dit;
tot això, estimar Rei, ja hi he jurat:
viure i estudiar tres anys aquí.
Però hi ha d'altres estrictes preceptes,
com no veure cap dona en aquest temps,
que espero que no hi sigui inclòs, aquí;
i un dia a la setmana sense res de menjar,
i els altres dies només un sol àpat,
que espero que no hi sigui inclòs, aquí;
i dormir solament tres hores cada nit,
sense que es pugui mai dormir de dia
(jo crec que està bé dormir tota la nit
i fer una fosca nit de la meitat del dia),
que espero que no hi sigui inclòs, aquí.
Ah, són tasques molt dures de complir:
estudiar, no veure dones, dejunar i no dormir!

REI

N'heu fet el jurament i la renúncia.

BIRON

Permeteu-me que us digui, sobirà,
que només he jurat d'estar a la cort
i estudiar amb la vostra Majestat durant tres anys.

LONGAVILLE

Ho heu jurat tot, Biron: això i tota la resta.

BIRON

Quin és el fi d'estudiar? Feu-m'ho saber.

REI

Doncs saber el que altrament ignoraríem.

BIRON

Saber coses ocultes, lluny del sentit comú?

REI

Aquesta és la divina recompensa de l'estudi.

BIRON

Doncs molt bé, juro que estudiaré

per conèixer les coses que no sé:
per exemple: saber on puc menjar bé,
quan algú em prohibeix de fer un bon àpat;
o saber on puc trobar una bella dama,
quan les dames es troben lluny del sentit comú;
o, havent fet juraments massa durs de complir,
saber trencar-los, tot salvant la fe jurada.
Si són aquests els guanys d'estudiar -i ho són-,
l'estudi sap allò que encara no se sap;
preneu-me jurament d'això, i no m'hi negaré.

REI

Aquests són els obstacles que fan malbé l'estudi
i ens acostumen l'esperit als vans plaers.

BIRON

Tots els plaers ho són, de vans; però el més va
és el que s'ha obtingut amb pena, perquè genera pena,
com consumir-se els ulls als fulls d'un llibre,
per buscar llum de veritat, mentre la veritat
encega traïdorament l'esguard dels ulls.
La llum, buscant la llum, priva de llum la llum.
Doncs: abans de trobar la llum en la tenebra,
la vostra llum s'apaga perquè hi perdeu la vista.
Estudieu-me la manera de complaure els ulls,
mirant-ne uns altres de molt més bonics,
que enlluernin els nostres, i que aquells
ens serveixin de guia, i ens retornin la llum
que, de moment, ens han arrabassat.
L'estudi és com el sol esplendorós del cel,
que no es deixa escrutat per mirades impures.
Poc han guanyat aquells que s'hi dediquen constantment,
llevat d'alguna cita en altres llibres.